



Sammenfattende redegørelse for
miljøvurdering af udkast til
bekendtgørelse om indfasning af
kvælstof til miljø- og
ressourceeffektive dambrug i 2021
og om udnyttelse og bortfald af
tilladelser til brug af kvælstof
meddelt i årene 2019 og 2020
efter bekendtgørelse om
indfasning af kvælstof til
akvakulturerhvervet

Juni 2021

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	3
2. Integration af miljøhensyn i planen.....	4
3. Kommentering af høringssvar afgivet til miljørapporten	5
4. Valg af planen frem for rimelige alternativer	5
4.1. Nul-alternativ	5
4.2. Valg af planen.....	5
5. Overvågning af væsentlige miljøpåvirkninger.....	6

1. Indledning

Miljøministeriet har gennemført en strategisk miljøvurdering af udkast til bekendtgørelse om indfasning af kvælstof til miljø- og ressourceeffektive dambrug i 2021 og om udnyttelse og bortfald af tilladelser til brug af kvælstof meddelt i årene 2019 og 2020 efter bekendtgørelse om indfasning af kvælstof til akvakulturerhvervet (Ny N-indfasningsbekendtgørelse).

Den strategiske miljøvurdering (miljørapporten) har været i offentlig høring i perioden 16. april til 17. maj 2021 sammen med udkast til bekendtgørelse.

Denne sammenfattende redegørelse er udarbejdet i henhold til miljøvurderingslovens § 13, stk. 2¹. Redegørelsen er udarbejdet med afsæt i miljørapport over udkast til bekendtgørelse om indfasning af kvælstof til miljø- og ressourceeffektive dambrug i 2021 og om udnyttelse og bortfald af tilladelser til brug af kvælstof meddelt i årene 2019 og 2020 efter bekendtgørelse om indfasning af kvælstof til akvakulturerhvervet.

Redegørelsen er anvendt som beslutningsgrundlag i forbindelse med fastsættelse af *planen*. Ved *planen* forstås i denne sammenhæng udkast til bekendtgørelse.

Planen medfører, at miljø- og ressourceeffektive dambrug kan tildeles i alt 80 ton kvælstof i 2021, og dermed øge deres kvælstofudledning og produktion af fisk. Kvælstofpuljen på 80 ton kan tildeles til nye dambrugsanlæg eller til udvidelser af eksisterende dambrugsanlæg. Det er uden betydning, om der er tale om et ferskvandsdambrug eller et saltvandsdambrug. Der kan maksimalt tildeles 35 ton kvælstof pr. anlæg.

Ændringerne er yderligere beskrevet i miljørapporten og fremgår af høringsbrevet til høringen af bekendtgørelsen.

Den sammenfattende redegørelse over miljøvurdering af planen offentliggøres samtidig med den udmøntende bekendtgørelse, så behandlingen af resultaterne fra den offentlige høring af miljørapporten og dennes betydning for udformningen af den endelige plan bliver synlig for offentligheden.

Miljøministeriet har modtaget 4 høringssvar med bemærkninger til bekendtgørelsen fra Aquacircle, Dansk Akvakultur, Dansk Industri og Norddjurs Kommune.

Redegørelsen indeholder en beskrivelse af, hvordan miljøhensyn er integreret i planen, herunder gengivelse og kommentering af høringssvar modtaget i forbindelse med den offentlige høring af miljørapporten. Redegørelsen indeholder

¹ Lovbekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

desuden en beskrivelse af alternativer til planen samt en overordnet beskrivelse af den besluttede overvågning af planens væsentlige miljøpåvirkninger.

2. Integration af miljøhensyn i planen

Det følger af planen, at miljø- og ressourceeffektive dambrug kan tildeles i alt 80 ton kvælstof i 2021, og dermed øge deres kvælstofudledning og produktion af fisk. Kvælstofpuljen på 80 ton kan tildeles til nye dambrugsanlæg eller til udvidelser af eksisterende dambrugsanlæg. Det er uden betydning, om der er tale om et ferskvandsdambrug eller et saltvandsdambrug. Der kan maksimalt tildeles 35 ton kvælstof pr. anlæg.

Det er et krav, at dambruget skal være miljø- og ressourceeffektivt for at kunne få adgang til puljen. Dette betyder, at dambruget skal have en emissionsbaseret miljøgodkendelse og som minimum have rensegrader på 50 % på kvælstof, 65 % på fosfor og 75 % på organisk materiale. Derudover skal dambruget også som minimum have en recirkulering af vand på 70 %.

Der er i vandplanlægningen taget højde for den mængde kvælstof (80 ton), der vil kunne gives tilladelse til efter planen i 2021, da der i fornødent omfang er fastlagt kompenserende tiltag. Dette sikrer, at udledningen ikke medfører forringelse af miljøtilstanden, eller at der sker en merudledning i forhold til, hvad der var forudsat i vandområdeplanerne.

Det er godkendelsesmyndigheden (kommunerne), som i forbindelse med en konkret behandling af miljøgodkendelse til miljø- og ressourceeffektive dambrug, skal ansøge Miljøstyrelsen om adgang til kvælstofpuljen. Miljøstyrelsen vil på baggrund af ansøgningen træffe afgørelse om, hvorvidt der er grundlag for at meddele tilladelse til den ansøgte mængde kvælstof. Ved denne vurdering skal Miljøstyrelsen sikre, at der er taget højde for den ansøgte mængde kvælstof i vandområdeplanerne, da dette sikrer, at udledningen ikke medfører forringelse af miljøtilstanden, eller at der sker en merudledning i forhold til, hvad der var forudsat i vandområdeplanerne. Miljøstyrelsen vil ikke kunne give tilladelse til mere kvælstof end der er taget højde for i de enkelte vandområder.

Planen giver alene Miljøstyrelsen mulighed for at give tilladelse til en vis mængde kvælstof. Dette betyder, at godkendelsesmyndigheden fortsat vil skulle vurdere, om der kan meddeles miljøgodkendelse til de konkrete dambrug ud fra en samlet vurdering af alle de forhold, der kan påvirke miljøet og naturen, herunder i forhold til en evt. øget udledning af fosfor og organisk materiale m.v. En miljøgodkendelse forudsætter, at dambruget kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, og godkendelsen må ikke stride mod lovgivningen om vandplanlægning, havstrategiens miljømål og indsatsprogrammer eller have skadelige virkninger for et Natura 2000-område.

Som det fremgår af miljøvurderingen i miljørapporten, afsnit 7.1. og 7.2., så kan en øget udledning af kvælstof til vandmiljøet potentielt betyde, at vandmiljøets tilstand forværres. Derudover kan en øget tilførsel af næringsstoffer til vandområder påvirke Natura 2000-områder og yngle- eller rasteområder for bilag

IV-arter. Planen forventes ikke at medføre en væsentlig indvirkning på vandmiljøet, da den mængde kvælstof på 80 ton, der kan gives tilladelse til som følge af planen, er indregnet i den samlede forventning til udviklingen i kvælstofudledningen i de gældende vandområdeplaner. På denne baggrund og med henblik på at undgå forringelser gennemføres kompenserende foranstaltninger, således at kvælstofudledningen ikke forøges. For så vidt angår eventuelle afledte konsekvenser af en øget akvakulturproduktion, såsom f. eks. en øget udledning af fosfor, ændrede iltforhold (BI5) og øget udledning af hjælpestoffer og medicinrester, så vurderes dette efter de hidtil gældende regler, og planen medfører derfor ikke en påvirkning af miljøet, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet. For så vidt angår påvirkningen af flora, fauna og biologisk mangfoldighed, så vil der i forbindelse med de enkelte miljøgodkendelser af de enkelte anlæg blive foretaget en vurdering af om den konkrete udledning fra det enkelte anlæg vil kunne skade udpegningsgrundlaget for relevante Natura 2000-områder. Hvis skade ikke kan afvises kan der ikke gives godkendelse. Dette gælder uanset om det enkelte anlæg ligger inden for et Natura 2000-område eller udenfor, hvis det påvirker ind i et Natura 2000-område.

Som det også fremgår af miljøvurderingen i miljørapporten, afsnit 7.6., så kan planen få betydning for landskabsoplevelsen, da planen kan medføre et øget antal større recirkulerede dambrugsanlæg på land, samt evt. udbygninger af eksisterende dambrug. Især moderne recirkulerede dambrug på land kan bygningsmæssigt, lysmæssigt og støjmæssigt forringe karakteren og oplevelsen af landskabet i det åbne land. Planen forventes ikke at medføre en væsentlig indvirkning på landskabet, da planen, som det fremgår af miljørapporten, kun vil medføre et vist begrænset antal opførelser af nye dambrugsanlæg. Dertil bør nye dambrugsanlæg placeres hensigtsmæssigt og uden for sårbare landskaber, så den negative påvirkning af landskabet begrænses. Ligeledes bør der være fokus på indpasningen i det konkrete landskab. Den potentielle negative påvirkning af landskabet vil skulle vurderes efter de hidtidige gældende regler.

3. Kommentering af hørings svar afgivet til miljørapporten

Der har i hørings svarene ikke været kommentarer til miljørapporten, men alene til bekendtgørelsen. Ministeriets bemærkninger til hørings svarene kan læses i høringsnotatet som offentliggøres samtidig med redegørelsen.

4. Valg af planen frem for rimelige alternativer

Den nye bekendtgørelse om indfasning af kvælstof til akvakulturerhvervet udgør hovedforslaget i miljøvurderingen. Bekendtgørelsen er holdt op imod nul-alternativet.

4.1. Nul-alternativ

Der er i de gældende vandområdeplaner (2015-2021) indregnet en forøget kvælstofudledning svarende til 423 ton. På den baggrund, og under inddragelse af forventninger til udviklingen i kvælstofudledningen i øvrigt, er der tilrettelagt kompenserende foranstaltninger.

Med N-indfasningsbekendtgørelsen² blev der givet tilladelse til en øget kvælstofudledning fra akvakultur på ca. 147 ton. Med planen må det forventes, at udledningen fra miljø- og ressourceeffektive dambrug vil stige med yderligere 80 ton. Af de oprindelige 423 ton vil kvælstofudledningen fra akvakulturerhvervet således være ca. 196 ton ($423 - 147 - 80 = 196$) mindre end forudsat i vandområdeplanerne. De kompenserende indsatser, der er vedtaget for at kompensere for den øgede udledning fra akvakultur fsva. de ca. 196 ton, vil bidrage til en reduktion af kvælstof til vandmiljøet, i forhold til, hvad der er forudsat i vandplanerne. Denne reduktion vil øges med 80 ton, og dermed samlet set 276 ton, hvis nærværende plan ikke gennemføres.

Forud for 3. vandplanperiode opgøres indsatsbehovet igen, og der vil på den baggrund blive taget stilling til et fornyet indsatsprogram.

4.2. Valg af planen

Overordnet set vurderes planen at kunne gennemføres, uden at dette vil føre til væsentlige ændringer i vandmiljøets tilstand, væsentlig indvirkning på flora, fauna eller biologisk mangfoldighed eller væsentlig indvirkning på landskabsoplevelsen.

Som det fremgår af miljørapporten, så kan planen have afledte konsekvenser på vand, flora, fauna, biologisk mangfoldighed og landskab. Ingen af disse påvirkninger vurderes dog at være væsentlige, da en mulig påvirkning af ovenstående faktorer, både alene og i sammenspil med hinanden, håndteres i forbindelse med godkendelsesbehandlingen hos godkendelsesmyndigheden. Dette svarer til, hvad der allerede er gældende i dag. For så vidt angår muligheden for øget udledning af kvælstof til vandmiljøet, som planen skaber mulighed for, så gennemføres kompenserende foranstaltninger, således at kvælstofudledningen til overfladevand ikke forøges i et omfang, som medfører forringelse, hindrer målopfyldelse eller hindrer en vis gradvis forbedring.

5. Overvågning af væsentlige miljøpåvirkninger

Det Nationale Overvågningsprogram for VAndmiljø og NATur (NOVANA), som startede i 1989 under et andet navn, har til formål at tilvejebringe viden om natur- og miljøtilstanden i Danmark. NOVANA skal således understøtte nationale prioriterede behov for overvågningsdata om påvirkning, tilstand og udvikling i naturen og miljøet i Danmark. Programmet bidrager især til opfyldelse af forpligtelser i EU-direktiver, dansk lov og internationale konventioner om overvågning af natur, vandmiljø og luft samt behovet for viden i forbindelse med de nationale vandområde- og Natura 2000-planer. Hertil kommer andre nationale forvaltningsmæssige behov på bl.a. drikkevands-, pesticid- og nitratområdet.

Denne viden er en del af forvaltningsgrundlaget for den danske natur- og miljøpolitik og beslutningsgrundlaget for miljøpolitiske initiativer. Data fra programmet indgår også i dokumentationen af effekterne af forvaltningsmæssige initiativer på natur- og miljøområdet.

² Bekendtgørelse nr. 1327 af 26. november 2018 om indfasning af kvælstof til akvakulturerhvervet.

NOVANA er målrettet efter både 1) at skabe et nationalt overblik over natur- og miljøtilstanden i Danmark samt 2) at kunne give viden om konkrete områder og lokaliteter i Danmark til brug for udarbejdelse af de næste vand- og Natura 2000-planer samt havstrategi, herunder at vurdere effekterne af de første vand- og Natura 2000-planer, som følger af implementering af Vandramme- og naturdirektiverne (dvs. Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiverne). Endvidere er programmet tilrettelagt efter at overvåge luftforurening med henblik på bestemmelse af belastningen af naturen med kvælstofforbindelser samt human eksponering.

Denne kombination af nationalt overblik og konkret viden om specifikke områder opnås ved, at flere af delprogrammerne i NOVANA er tilrettelagt efter Vandrammedirektivets principper ved en kombination af såkaldt Kontrolovervågning og Operationel overvågning m.v. Kontrolovervågningen beskriver den generelle tilstand og udvikling i miljøet og naturen på nationalt niveau. Operationel overvågning er til gengæld tilrettelagt til at beskrive tilstanden i konkrete områder og lokaliteter, som er i risiko for ikke at opfylde miljømålene i vand- og Natura 2000-planerne. Dertil kommer kortlægning af arter- og naturtyper, effektovervågning, havstrategiovervågning m.v. På baggrund af de prioriterede behov tilrettelægges den konkrete overvågning for perioden 2017-21 inden for otte delprogrammer rettet mod specifikke fagområder og medier.